

Til:

Fakultetene

Senter for tverrfaglig kjønnsforskning

Senter for utvikling og miljø

Sommerskolen

Museene

Universitetsbiblioteket

Fagområdet for Universitetspedagogikk

Studentparlamentet

Dato: 26. juni 2014

Høring om forslag til revidert kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved UiO

Fakultetene og andre enheter ved universitetet som arbeider med studie- og utdanningskvalitet inviteres med dette til høring av forslag til revidert kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten. Svarfristen settes til 12. september, og det tas sikte på styrebehandling av saken i oktober.

Bakgrunn

I 2013 nedsatte NOKUT en sakkyndig komité som evaluerte UiOs kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten i henhold til universitets- og høyskoleloven (uh-loven) og NOKUTs studietilsynsforordning. Komiteen avga rapport i desember 2013, og NOKUTs styre fattet vedtak om godkjenning av kvalitetssystemet i februar 2014.

NOKUTs sakkyndige komite peker i sin rapport på flere områder som UiO bør videreutvikle, men det er to områder UiO oppfordres til å prioritere i det videre kvalitetsarbeidet. Forslaget til revidert kvalitetssystem følger særlig opp disse utviklingsområdene:

1. «UiO må gjennomgå og vurdere ordningen med tilsynssensorer som en del av kvalitetssystemet.»
2. «UiO må prioritere arbeidet med å utarbeide et kvalitetssystem for forskerutdanningen som er tilpasset institusjonens behov, og institusjonen bør samtidig vurdere å samle alle retningslinjer som er knyttet til administrasjon og forvaltning av ph.d.-programmene i en håndbok for ph.d.-programmer.»

Prosess

Som grunnlag for høringsforslaget har det våren 2014 vært gjennomført diskusjoner med fakultetene i kvalitetsnettverket og i forum for forskerutdanning. Saken ble drøftet i et felles møte for studie- og forskningsdekaner 8. april. I tillegg ble det nedsatt en ad-hoc ressursgruppe som i to møter har gitt innspill vedrørende kvalitetssystem for ph.d.-utdanningen. Ressursgruppen bestod av både faglig og administrativt ansatte fra fakultetene, samt en ph.d.-kandidat.

Prinsipper for kvalitetssystemet ved UiO

Den faglige og organisatoriske heterogeniteten ved UiO er et avgjørende premiss for kvalitetssystemet. Med forankring i universitetets strategi er det lagt opp til et system som i størst mulig grad skal gi lokalt handlingsrom, samtidig som felles elementer skal sikre gjennomsiktighet og forutsigbarhet på tvers av organisasjonsnivåer og faggrenser.

Kvalitetssystemet er utformet som en rammebestemmelse, med minimumskrav som er relativt åpent formulert. Samtidig gis fakultetene anledning til å utforme lokale rutiner i tråd med størrelse, organisering og faglig egenart innenfor UiOs felles rammer. Åpne felles rammer i UiOs kvalitetssystem fordrer at fakultetene har skriftlige rutiner for kvalitetsarbeidet ved egen enhet.

Forslag til kvalitetssystem for UiOs utdanningsvirksomhet

Nedenfor følger en oversikt over de vesentlige forslagene til endringer i kvalitetssystemet med kommentarer. Det er også gjort tekstlige justeringer i de øvrige kapitlene som ikke medfører vesentlige konsekvenser for enhetene og som derfor ikke kommenteres særskilt her.

1. Krav til fakultetenes rutinebeskrivelser

Det foreligger i dag krav til fakultetenes rutiner for evaluering av studier på bachelor- og masternivå i et separat notat, jf. ephorte nr 2008/17529-24. I høringsforslaget er kravene innarbeidet i systembeskrivelsen og gjøres gjeldende også for evalueringsrutinene for ph.d.-nivå.

2. Tilsynssensor

I dag praktiseres tilsynssensorordningen ulikt ved fakultetene på UiO, og nytteverdien av ordningen varierer. NOKUTs sakkyndige komité anbefaler at ordningen enten styrkes eller legges ned, men universitetet må i begge tilfeller påse at lovens krav blir ivaretatt.

Dagens ordning med tilsynssensor er utviklet for å imøtekomme uh-lovens § 3-9, som fastslår at «det skal være ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningene». Kunnskapsdepartementet kommenterer bestemmelsen på følgende måte i ot.prp. 40 (2001-2002):

«Den enkelte institusjon bestemmer selv hvordan ekstern deltakelse i vurderingen skal gjennomføres, enten ved ekstern deltakelse i den enkelte vurdering eller ved ekstern evaluering av vurderingsordningene. En viss bruk av eksterne sensorer, både på lavere og høyere grad, bør imidlertid inngå som en del av institusjonenes kvalitetssikringsarbeid og som en kvalitetskontroll av det enkelte studium. Systemet med ekstern evaluering av vurderingene eller vurderingsordningene skal også ivareta studentenes rettssikkerhet ved å sikre lik og upartisk bedømmelse av studentene. (kap. 12 punkt 12.1.10, merknader til § 50 nr. 1, s. 53.).»

I høringsforslaget er ordningen med tilsynssensor lagt ned. Evaluering av vurderingsordningene er i stedet fremhevet som fast tema i de periodiske programevalueringene. Når helheten i et program er gjenstand for evaluering, blir vurderingsordningene sett i sammenheng med læringsmål, undervisnings- og arbeidsmetoder.

3. Innholdskrav i periodisk programevaluering

Den periodiske programevalueringen på bachelor- og masternivå fungerer generelt godt, og det vurderes ikke større endringer av denne. Men for å ivareta uh-lovens krav til evaluering av vurderingsordningene foreslås noen presiseringer i tematikken. I tillegg er internasjonalisering og fagmiljø foreslått som faste tema, slik at evalueringen i større grad relaterer seg til kravene i studie-tilsynsforskriftens § 7-2:

«Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det skal formuleres ett totalt læringsutbytte for hvert studium, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Følgende forhold skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås:

- a) studiets innhold og oppbygning*
- b) arbeids- og undervisningsformer*
- c) eksamensordninger og andre vurderingsformer*

Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset nivå, omfang og egenart for studiet.

Studiet skal ha ordninger for studentutveksling og internasjonalisering. Disse ordningene skal være tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Institusjonen skal ha lokaler, bibliotek tjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold for studentene, som er tilpasset studiet.»

Kravene her gjelder program på alle nivåer og foreslås derfor som tema også for periodisk evaluering av ph.d.-program. Periodisk programevaluering behandles i systemets kapittel 4.2.

4. Kvalitetssystem for ph.d.-utdanningen

UiO har i dag to dokumenter som beskriver kvalitetssystemet for utdanningsvirksomheten, ett dokument for bachelor- og masternivå og ett for ph.d.-utdanningen. I høringsforslaget er kvalitetssystemet for all utdanning UiO tilbyr samlet i ett dokument.

Kvalitetssystemet skal være verktøy for informasjon om og vurdering av faglig kvalitet i UiOs utdanninger. For å rendyrke dette prinsippet er administrative rutiner for driften av ph.d.-programmene tatt ut av forslaget til revidert kvalitetssystem.

NOKUTs sakkyndige komité mener i sin rapport at systemet bør fokusere på evaluering av risikofaktorer for kvaliteten i forskerutdanningen. Kvalitetssystemet bør i følge komiteen sikre kvalitet i veiledning, faglig miljø, fremdrift, frafall, utdanningsdelens kurs, samt gode rutiner for analyser, utforming og oppfølging av tiltak.

Med dette utgangspunktet, og på bakgrunn av innspill i ressursgruppen, foreslås et kvalitetssystem for ph.d.-utdanningen som tar utgangspunkt utdanningens to hovedkomponenter: opplæringsdelen og avhandlingsarbeidet. Evalueringen av disse komponentene er lagt opp som egen-evalueringer basert på blant annet tilbakemeldinger fra kandidater. Perspektivet løftes dermed fra individnivå til å fokusere på hvordan fakultetet tilrettelegger for kandidatenes opplærings- og avhandlingsdel. Frekvensen på disse evalueringene foreslås til en gang i løpet av tre år. Evalueringene beskrives i systemets kapittel 6.

I tillegg foreslås en periodisk evaluering av et eksternt panel på program- eller studieretningsnivå innenfor en seksårsperiode. Programevaluering for ph.d.-program er ikke et nytt element i kvalitetssystemet, men i forslaget er formål og tematikk presisert. I tillegg er ansvaret for gjennomføring og oppfølging av evalueringene lagt til fakultetene. Forslaget om periodisk evaluering av ph.d.-program inneholder de samme metodiske rammene som forslaget til periodiske programevalueringer på bachelor- og masternivå og beskrives i systemets kapittel 4.2.

Den foreslåtte evalueringen av avhandlingsdelen i ph.d.-programmene har som formål å sikre tilstrekkelig faglig veiledning for kandidatene og bidra til å avdekke eventuelle årsaker til manglende gjennomføring. Dette er også et formål for den årlige fremdriftsrapporteringen og midtveiseevalueringen, men disse er utformet med tanke på individuell oppfølging av hver enkelt kandidat. Høringsforslaget legger imidlertid opp til at fakultetene med den nye evalueringen skal vurdere behovet for strukturelle endringer i tilbudet som gis til støtte for avhandlingsarbeidet.

5. Årlig programevaluering – jevnlig overvåking av utdanningsvirksomheten

Den årlige programevalueringen foreslås endret til «jevnlig overvåking av utdanningsvirksomheten». Forslaget beskrives i systemets kapittel 3.2. Formål og tematisk innhold er videreført, men det legges opp til at frekvensen defineres av fakultetene og at andre metoder enn årlig programrapport kan benyttes. Hensikten med endringsforslaget er å gjøre oppfølgingen av programmene mer fleksibel, blant annet slik at den kan tilpasses fakultetsinterne prosesser for virksomhetsstyring.

Høringssvar fra universitetets enheter sendes i ephorte innen 12. september 2014. Høringsinstanser uten tilgang til ephorte kan sende sitt svar til a.g.grude@admin.uio.no innen samme dato.

Med hilsen

Monica Bakken
avdelingsdirektør

Hege B. Pettersen
seksjonsleder

Vedlegg:

- Forslag til kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved UiO
- Kvalitetssystem for phd.- utdanningen ved UiO, gjeldende utgave
- Kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved UiO, gjeldende utgave.